

I. Az elsőfokú ítéletben megállapított tényállástól – a törvényi előfeltételek hiányában – történő olyan eltérés, amely a másodfokú bíróság hibás elvi kiindulásából a felülbírált tényállás egy részének önkényes kirekesztése által valósul meg, éppen a másodfokú ítélet tényállásának megalapozatlanságát eredményezi. A törvénysértéssel így előállott megalapozatlanság a harmadfokú eljárásban a másodfokú ítélet felülbírálata során a törvénysértéssel mellőzött tényeknek a felülbírált ítéleti tényállás kiegészítése által kiküszöbölhető [Be. 351. § (1), (2) bek., 352. § (2), (3) bek., 388. § (2) bek.].

II. Rablás büntette bűnsegédének és tettesének szándékegysége attól függetlenül megállapítható, hogy a tettes személye ismeretlen volt, mert a vádlott (bűnsegéd) nem tárta fel bűntársa személyét.

A szándékegységre vont következtetés alapja, hogy az irányadó tényállás kellő pontossággal rögzítse mind a tettesi cselekményt, mind a részesi magatartást, illetve megismerhetően tartalmazza a tettesi és részesi magatartás közötti kapcsolatot [Btk. 12. §, 13. §, 14. § (2) bek.].

- [1] A törvényszék 2013. január 25-én kihirdetett ítéletével a vádlottat bűnsegédként elkövetett rablás büntette [Btk. (1978. évi IV. tv.) 321. § (1) bek., (5) bek. a) pont] miatt 7 évi fegyházbüntetésre és 7 évi közügyektől eltiltásra ítélte.
- [2] Az elsőfokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentett be fellebbezést felmentés érdekében, míg az ügyész az elsőfokú ítéletet tudomásul vette.
- [3] A fellebbviteli főügyészség a fellebbezéseket alaptalannak tartotta, és a törvényszék ítéletének helybenhagyását indítványozta.
- [4] A védelmi fellebbezés nyomán eljáró ítélőtábla a 2013. november 13-án kihirdetett ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlottat az ellene rablás büntette miatt emelt vád alól felmentette.

- [5] A sértett polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasította.
- [6] A másodfokú ítélet indokolásának lényege szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlan tényállást állapított meg.
- [7] Az elsőfokú eljárásban nem volt lehetséges ugyanis olyan bizonyítékot feltárni, amely a vádlott és a rablás tetteseinek között fennálló szándékegységet igazolná. A rendelkezésre álló közvetett bizonyítékok pedig nem alkotnak olyan zárt láncolatot, amelyek minden más lehetőséget kizáró módon mutatnának a vádlott bűnösségének irányába.
- [8] A kifejtettek okán az ítélőtábla megítélése szerint a törvényszék nem a logika szabályainak megfelelően vont következtetést a vádlott részesi közreműködésére. Erre tekintettel a Be. 352. § (1) bekezdésének b) pontjának felhívásával - helyes ténybeli következtetésre hivatkozva - eltérő tényállást állapított meg, és mellőzte az elsőfokú ítélet tényállásából, miszerint a vádlott és ismeretlen társa a korábbi sikeres pénzváltási ügyletekkel elnyerték a sértett bizalmát, és a könnyű pénzszerzés reményében elhatározták, hogy a sértettet pénzváltás ürügyén egy kevésbé forgalmas helyre csalják, ahol akár erőszak alkalmazásával is megszerzik tőle a pénzt.
- [9] A megállapított tényállás pedig a mellőzött rész hiányában nem tartalmaz olyan megállapításokat, amelyek a vádlott büntetőjogi felelősségét megalapoznák.
- [10] A másodfokú ítélet ellen az ügyész jelentett be másodfellebbezést a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése, és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása iránt, míg a vádlott és a védő az ítéletet tudomásul vette.
- [11] A fellebbviteli főügyészség másodfellebbezésének írásbeli indokolásában a másodfokú bíróság által megállapított eltérő tényállást megalapozatlannak ítélte azzal, hogy a tényállás a

mellőzött rész nélkül is kellő következtetési alapul szolgál a vádlott részesi közreműködésére.

- [12] *A tényállás megalapozatlansága ugyanakkor álláspontja szerint a Be. 388. § (2) bekezdésének alkalmazásával az iratok tartalma alapján, a mellőzött rész visszaillesztésével kiküszöbölhető.*
- [13] *Az ekként megalapozottá tehető tényállás alapján a vádlott bűnösségére kell következtetést vonni, cselekményének jogi minősítése során pedig a 2012. évi C. törvénnyel kihirdetett Btk. alkalmazandó, amely a feltételes szabadságra bocsátás szabályai révén a vádlott cselekményének kedvezőbb elbírálását biztosítja.*
- [14] *Mindezek alapján - a szóban bejelentett másodfellebbezéstől eltérően - indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 365. § (1) bekezdésének a) pontjába ütköző, és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett rablás büntetében, és ezért őt ítélje fegyházbüntetésre, mellékbüntetésként közügyektől eltiltásra.*
- [15] *A Legfőbb Ügyészség átiratában a vádlott terhére bejelentett ügyészi másodfellebbezést módosított tartalommal tartotta fenn.*
- [16] *Álláspontja szerint az ítélőtábla indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy ítélete felülbírálatra alkalmatlan.*
- [17] *Az ítélőtábla ugyanis - bár ítéletében a Be. 352. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti helyes ténybeli következtetésre hivatkozott az eltérő tényállás megállapításának indokaként - valójában felülértékelte az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenységét, amelynek során egy-egy kiragadott bizonyítékról megállapította, hogy az önmagában nem alkalmas a vádlott bűnösségének megállapítására. Elmulasztotta azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok egymással való összevetését, miként elmaradt azon*

megállapításának részletes indokolása is, hogy a közvetett bizonyítékok miért nem alkotnak zárt láncolatot.

- [18] A fentiekre tekintettel a Be. 373. § (1) bekezdésének III/a) pontja alapján a Fővárosi Ítéltábla ítéletének hatályon kívül helyezését, és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.*
- [19] A Kúria az ügyben a Be. 393. § (2) bekezdése alapján - az ügyészi indítvánnyal szemben - nyilvános ülést tartott, mivel az indítványozott tanácsülés tartásának Be. 392. § (1) bekezdésében tételesen meghatározott feltételei egyikét sem látta fennállni.*
- [20] A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője írásbeli nyilatkozatát fenntartotta, amelyet kiegészítve az új eljárás lefolytatására utasítandó másodfokú bíróság részére további bizonyítás felvételének előírását indítványozta.*
- [21] A védő a másodfokú bíróság ítéletének helybehagyására tett indítványt.*
- [22] Álláspontja szerint az ítéltábla helyesen állapította meg, hogy a rendelkezésre álló közvetett bizonyítékok elégtelenek a vádlott bűnösségének megállapításához. Emiatt a másodfokú bíróság ítéletében rögzített tényállás nem megalapozatlan, és az ítéltábla indokolási kötelezettségének is eleget tett.*
- [23] Megítélése szerint ismert tettes hiányában nem lehet következtetést vonni arra, hogy a vádlott vele szándékegységben járt volna el, illetve a lőfegyverrel történő elkövetés is bizonyítatlan maradt.*
- [24] Az ügyészi fellebbezés az alábbiak szerint alapos.*
- [25] Az ügyben harmadfokú eljárásnak van helye, mert*
- [26] - a vádlott bűnössége kérdésében a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósághoz képest eltérő döntést hozott, és a vádlottat az ellene bűnsegédként elkövetett rablás büntette miatt emelt vád alól felmentette [Be. 386. § (1) bek. c)*

pont],

- [27] - a másodfokú ítélet ellen pedig az ügyész a vádlott terhére, bűnösségének megállapítása érdekében a Be. 367/A. § (1) bekezdésének b) pontja alapján másodfellebbezést jelentett be.
- [28] A Kúria a Be. 387. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az annak meghozatalát megelőző első- és másodfokú eljárást.
- [29] E felülbírálat során nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amely a Be. 399. § (1) bekezdése vagy a (2) bekezdés a) pontja alapján feltétlen hatályon kívül helyezést eredményez, ezzel az ügy érdemi elbírálását kizárja.
- [30] E körben a Kúria a Legfőbb Ügyészség indítványának megfelelően azt is vizsgálta, hogy az ítélőtábla elmulasztotta-e indokolási kötelezettségét. A vizsgálat eredményeként ugyanakkor az ügyészi érveléssel szemben azt állapította meg, hogy a másodfokú bíróság érthető indokát adta döntésének, okfejtése nyomon követhető, abból a felmentő rendelkezés indoka félreérthetetlenül kiderül.
- [31] Mindez pedig azt jelenti, hogy az ítélőtábla indokolási kötelezettségét megfelelően teljesítette, így a másodfokú bíróság ítéletének érdemi felülbírálata ez okból sem ütközött akadályba.
- [32] Az a kérdés ugyanis, hogy az ítélőtábla felmentő rendelkezésének indokai érdemben helytállóak voltak-e, a feltétlen eljárási szabálysértések törvényben kimerítően felsorolt körén kívül esik, és a tényállás megalapozottságának vizsgálata során eldöntendő.
- [33] A Be. 388. § (1) és (2) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra, ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott, vagy az iratok alapján megalapozottá tehető,

ekként a helyes tényállás megállapítható, illetve a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

- [34] A Kúria értelemszerűen azt vizsgálta, hogy a másodfokú bíróság által irányadónak tartott tényállás megalapozott-e.
- [35] A felülbírálat eredményeként a Kúria a másodfokú bíróság által megállapított eltérő tényállást megalapozatlannak ítélte.
- [36] E megalapozatlanság az ítéltábla indokolásában felismerhető kettős érvrendszer téves voltára vezethető vissza.
- [37] Egyfelől, a másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügyben közvetett bizonyítás folyt, ez azonban nem eredményezett olyan logikailag zárt láncolatot, amely minden más lehetőséget kizáró módon a vádlott bűnösségére vont következtetést támasztotta volna alá.
- [38] Másfelől, indokolásának előbbi pillérével összefüggésben, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tartotta kétséget kizáró bizonyossággal megállapíthatónak, hogy a vádlott a bűncselekmény tettesével szándékegységben cselekedett, amelynek hiányában részesi felelőssége sem állapítható meg.
- [39] A másodfokú bíróság okfejtésének kiindulópontjával szemben azonban a bűnösség megállapításának ténybeli alapja nem közvetett bizonyítás eredménye volt.
- [40] Az ügyben ugyanis közvetlen bizonyítékként állt rendelkezésre az egymással ellentétes vádlotti és sértetti vallomás, amelyek mérlegelésével az elsőfokú bíróság a vádlotti védekezést elvetve a sértetti vallomásra alapította a tényállást. Ennek megfelelően az ítéltábla által hivatkozott közvetett bizonyítékok kizárólag az egymással szemben álló közvetlen bizonyítékok hitelt érdemlő mivoltának megítélése során jutottak szerephez, mint a vádlotti vallomás hitelét gyengítő, egyidejűleg a sértett vallomását alátámasztó körülmények.
- [41] Mivel pedig a tényállás nem közvetett bizonyítékok értékelésének eredményeként levonható következtetéseken, hanem

a közvetett bizonyítékokkal összhangban álló elsődleges bizonyítékon - a sértett tanúvallomásán - alapul, a közvetett bizonyítékok zárt láncolatának követelménye sem kérhető számon az elsőfokú bíróságon.

- [42] Ugyancsak hibás elvi alapról kiindulva jutott az ítélőtábla arra a következtetésre, hogy a vádlott és a tettesi magatartást kifejtő ismeretlen személy között a szándékegység fennállása a rendelkezésre álló bizonyítékokkal nem igazolható.
- [43] Ez az álláspont azt feltételezi, hogy valamely bűncselekmény tettese és a részese közötti szándékegység megállapítása közvetlenül valamely, az ügyben felmerült bizonyítékra vezethető vissza, ekként a szándékegység fennállásáról, vagy annak hiányáról a bizonyítékok mérlegelése körében kell számot adni.
- [44] Ehhez képest a tettes és a részes szándékegységének kérdése jogi következtetés eredményeként válaszolandó meg, amely jogi következtetés alapját mindenkor a bíróság mérlegelő tevékenysége nyomán megállapított tényállás, nem pedig közvetlenül a mérlegelés körébe vont egyes bizonyítékok képezik.
- [45] Az előbbiekből kifolyólag az ítélőtábla téves érvekre alapítva, ezért szükségképpen helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan.
- [46] Mindemellett a másodfokú bíróságnak pontosan meg kellett volna jelölnie, hogy a törvényszék által megállapított tényállás álláspontja szerint mely megalapozatlansági okban szenved, e kötelezettségének azonban az ítélőtábla nem tett eleget.
- [47] Ítéletének indokolásában ugyanis a Be. 351. § (2) bekezdésében tételesen felsorolt okok egyikét sem nevezte meg, és okfejtésének tartalmi elemzése révén sem vezethető le, hogy a megalapozatlanság mely törvényi okát látta megvalósulni az

elsőfokú ítéletben írt tényállás kapcsán.

- [48] *A megalapozatlanság mibenlétének kifejtésekor egyedül a közvetett bizonyítékok zárt láncolatának hiányára hivatkozott, amely - amellet, hogy önmagában sem állja meg a helyét - egyetlen megalapozatlansági okkal sem azonosítható. Ennek megfelelően a Be. 351. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti téves ténybeli következtetés sem merülhet fel az állított megalapozatlanság oka gyanánt, mert a közvetett bizonyítékok láncolata nem ténybeli következtetést jelent.*
- [49] *A ténybeli következtetés esetében valamely bizonyított tényből történik a logika szabályai szerinti következtetés a nem bizonyított tényre, s utóbbi a logikai következtetés kizárólagossága folytán válik a tényállás részévé. Ezzel szemben az ún. közvetett bizonyítás esetében a bizonyítási láncolat elemeként rögzített tények nem logikai következtetésen alapulnak, hanem bizonyított tények. A tényállás megállapításának alapja tehát nem ténybeli következtetés, hanem a sértetti vallomás volt.*
- [50] *Az ítélőtábla az álláspontja szerint fennálló, de pontosan ki nem mutatott megalapozatlanságot az elsőfokú ítéleti tényállás egy bekezdésének mellőzésével vélte kiküszöbölhetőnek.*
- [51] *A tényállás lényegi részének kirekesztése tartalmilag eltérő (az ügy megítélésének megfordítására, a bűnösség kérdésében ellentétes állásfoglalásra vezető) tényállás megállapítását jelenti, amelyhez az ítélőtábla a bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő mérlegelése (felülmérlegelése) révén jutott el.*
- [52] *Az eljárási törvény azonban mind az eltérő tényállás megállapításának, mind pedig a bizonyítékok felülmérlegelésének a megengedettségét szigorú feltételekhez köti.*
- [53] *Főszabályként a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 351. § (1)*

bek.].

- [54] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 78. § (2) és (3) bekezdése adja, amely szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok meggyőződés szerinti, szabad értékelése.
- [55] A tényálláshoz kötöttség alól azonban a Be. kivételesen felmentést ad, egyúttal lehetőséget biztosít, hogy a másodfokú bíróság
 - [56] - a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse,
 - [57] - eltérő tényállást állapítson meg,
 - [58] és ez alapján hozza meg határozatát.
- [59] A tényállás módosításának általános és elsődleges feltétele azonban, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt valamely okból megalapozatlan legyen, amely feltétel a korábbiakban írtak szerint eleve nem állt fenn.
- [60] Az ítélető tábla a Be. 351. § (1) bekezdésének b) pontja alapján, helyes ténybeli következtetésre hivatkozva állapított meg eltérő tényállást, amely szükségképpen a bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésével járt együtt.
- [61] A Be. 352. § (3) bekezdése alapján főszabályként csak a másodfokú bíróság által felvett bizonyítás teremt lehetőséget a bizonyítékok felülmérlegelésére, de kizárólag a másodfokú bíróság eljárásában lefolytatott bizonyítást érintő tények tekintetében.
- [62] Bizonyítás felvétele azonban a másodfokú eljárásban nem történt.
- [63] A főszabály alóli kivételként, bizonyítás hiányában
- [64] - az iratok tartalma alapján vagy

- [65] - ténybeli következtetéssel
- [66] megállapított tények körében nyílik lehetőség a bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésére, feltéve, hogy a felülmérlegelés a vádlott felmentését vagy az eljárás megszüntetését eredményezi.
- [67] Jelen esetben viszont a törvényben meghatározott kivételek egyike sem jöhet szóba, függetlenül attól, hogy a bizonyítékok másodfokú bíróság által történt felülmérlegelése kétséggkívül felmentő ítélet hozatalára vezetett.
- [68] Az ítélet tábla ugyanis az iratok tartalma alapján nem állapított meg további, az elsőfokú ítélet tényállásában nem szereplő tényt (ezzel ellenkezőleg, éppen hogy tény megállapításokat mellőzött), amelynek hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésének törvényi alapja sem állt fenn.
- [69] Ugyanígy, ténybeli következtetés útján sem rögzített olyan, a törvényszék által meg nem állapított tény, amely lehetőséget biztosított volna a bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésére.
- [70] Mindebből következik, hogy az ítélet tábla a Be. 352. § (3) bekezdése szerinti feltételek hiányában mérlegelte felül az elsőfokú bíróság által értékelt bizonyítékokat.
- [71] Összegezve tehát: az ítélet tábla
- [72] - hibás elvi alapról kiindulva, ezért tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlan tényállást állapított meg,
- [73] - saját téves álláspontjához képest is elmulasztotta kimutatni az állított megalapozatlanság pontos törvényi okát, ráadásul
- [74] - a vélt megalapozatlanságot törvénysértő eszközök révén, a bizonyítékok eljárási törvényben tilalmazott felülmérlegelésével kísérelte meg orvosolni,
- [75] amely éppen a másodfokú bíróság ítéletében rögzített tényállás

megalapozatlanságát eredményezte.

- [76] *E megalapozatlanság a tényállásnak a Be. 351. § (2) bekezdés b) pontja szerinti hiányosságában érhető tetten, amely abban nyilvánul meg, hogy az ítélőtábla nem állapította meg az iratok tartalma szerinti - az elsőfokú bíróság által mérlegeléssel elfogadott, a sértetti vallomásnak megfeleltethető - tényeket.*
- [77] *Ezért a Kúria a Be. 388. § (2) bekezdésének alkalmazásával az ítélőtábla által megállapított tényállás megalapozatlanságát kiküszöbölve az irányadó tényállást kiegészítette a másodfokú bíróság által törvénysértően kirekesztett tényekkel.*
- [78] *Csupán az egyértelműség kedvéért, mindez nem eltérő tényállás megállapítását jelenti a Kúria részéről (amelyre a harmadfokú eljárásban nincs törvényi lehetőség), hanem a másodfokú bíróság tényállásbeli módosításának eljárásjogi szempontból történő felülbírálatát, és a másodfokú eljárásban vétett törvénysértés orvoslását.*
- [79] *A másodfokú bíróság által mellőzött tényekkel kiegészített tényállás alapján pedig okszerű következtetés vonható a vádlottnak a rablás elkövetésében véghezvitt bűnsegédi szerepére.*
- [80] *Megjegyzésre érdemes mindemellett: a másodfokú bíróság arra is tévesen utalt, hogy az általa kirekesztett rész figyelmen kívül hagyásával a tényállás már nem tartalmaz a vádlott bűnösségének megállapítására vezető tényeket.*
- [81] *E tévedés oka, hogy a korábban kifejtettek szerint az, hogy a bíróság közvetlenül egyes kiragadott bizonyítékokból, és nem azok mérlegelésével megállapított tényállásból vont jogi következtetést a tettes és a részes szándékegységének hiányára. Ez nyilvánvalóan téves. A jogi következtetések alapja csak a megállapított tényállás lehet.*
- [82] *A tényállás pedig a másodfokú bíróság által kirekesztett*

részei nélkül is tartalmazza, hogy

- [83] *- a vádlott csalta el a sértettet pénzváltás címén a bűncselekmény elkövetésének helyszínére és*
- [84] *a helyszínen is tevékenyen közreműködött abban a cselekménysorban, amely a bűncselekmény megvalósításához vezetett,*
- [85] *ez a közreműködése a rablás végrehajtásának nélkülözhetetlen feltétele volt, hiszen*
- [86] *- ő mutatta meg a sértettnek, hogy hova parkoljon le, és e mutatott hely a bűncselekmény elkövetésének helyszínével volt azonos,*
- [87] *- a rablás ismeretlen tettese pontosan a sértett által magával hozott pénzösszeg elővételekor jelent meg és tanúsította a pénz elvételét lehetővé tevő kvalifikált fenyegetést, amely körülmény értelemszerűen feltételezi, hogy a sértett birtokában lévő nagy összegű készpénz létezéséről a tettesnek már előzetesen tudomással kellett bírnia, végül*
- [88] *- a vádlott a cselekmény elkövetését követő percektől kezdve annak ellenére vált elérhetetlenné a sértett számára, hogy az általa kezdeményezett, de meg nem valósult pénzváltás helyszínén jelen volt.*
- [89] *Mindezen tények kellő alapjául szolgálnak a vádlott és a tettes szándékegységének fennállására vont jogi - és nem ténybeli - következtetésnek. A szándékegység megállapítása ekként a védői érveléssel szemben független attól a tényről, hogy a tettes személye ismeretlen (illetve, hogy a vádlott nem tárta fel társa személyazonosságát).*
- [90] *A szándékegységre vont következtetés alapja, hogy az irányadó tényállás kellő pontossággal rögzíti mind a tettesi alapcselekményt, mind a részesi magatartást, illetve a tettesi és a részesi magatartás közötti oksági kapcsolat is felismerhető.*

- [91] A vádlott magánál az elvételnél nem vitásan nem volt jelen, ésszerűen azonban nem merülhet fel, hogy a gépkocsiban helyet foglaló sértett közvetlen őrizetében tartott jelentős pénzösszeg elvétele a járműbe be nem szálló ismeretlen tettes részéről kvalifikált fenyegetés kifejtése nélkül objektíve lehetséges lett volna. Minderről a helyszínen ugyancsak jelen lévő vádlottnak még abban az esetben is nyilvánvalóan tudomással kellett bírnia, ha az ismeretlen társ által kifejtett fenyegetést, illetve annak módját, a fenyegetés nyomatékának növeléséhez használt eszközt közvetlenül nem észlelte.
- [92] Nem jöhet tehát szóba a tettes minőségi túllépése, az, hogy a vádlott szándékegysége a rablásként minősülő cselekmény elkövetésére ne terjedt volna ki.
- [93] Az előbbiekre is figyelemmel az elsőfokú bíróság törvényesen minősítette a vádlott tényállásban írt cselekményét az 1978. évi IV. tv. 321. § (1) bekezdésébe ütköző, és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő, bűnsegédként elkövetett rablás büntetteként.
- [94] Az új Btk. 2013. július 1. napján történt hatályba lépésére figyelemmel azonban a Kúriának vizsgálnia kellett, hogy a vádlottal szemben a harmadfokú ítélet meghozatalakor hatályos büntetőtörvény (2012. évi C. tv.) alkalmazása lehetővé teszi-e cselekményének enyhébb elbírálását, avagy a kedvezőbb elbírálás lehetőségének hiányában cselekménye a főszabály szerint az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény (1978. évi IV. tv.) rendelkezései alapján ítélandó meg.
- [95] Az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezések összehasonlító elemzésének eredményeként a Kúria arra a következtetésre jutott, hogy a 2012. évi C. törvény általános és különös részi szabályai révén a vádlott cselekménye az elbíráláskor hatályos törvény alkalmazásával enyhébb megítélés alá esik.

- [96] Amíg ugyanis a vádlott irányadó tényállásban foglalt magatartása az 1978. évi IV. tv. 321. § (5) bekezdésének a) pontja szerint minősül, ekként tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, addig a cselekmény a 2012. évi C. tv. alapján a 365. § (4) bekezdésének b) pontja szerint minősül, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett. Az elbírálás kedvezőbb lehetősége szempontjából pedig a büntetési tételkeret alsó határa is jelentős.
- [97] Emellett a 2012. évi C. tv. - szem előtt tartva a Kúria 4/2013. számú BK véleményét is - a feltételes szabadságra bocsátás újabb szabályaira figyelemmel is a vádlott cselekményének kedvezőbb elbírálását biztosítja, hiszen az 1978. évi IV. tv. 47. § (2) bekezdése alapján a vádlott a fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésből legkorábban a büntetés négyötöd részének kitöltését követően lenne feltételes szabadságra bocsátható, míg az új Btk. 38. § (2) bekezdésének a) pontja szerint a feltételes szabadság lehetséges legkorábbi időpontja a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő nap.
- [98] Ilyen körülmények között a Kúria a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján az elbíráláskor hatályos törvény alapján minősítette a vádlott cselekményét, és szabott ki büntetést vele szemben.
- [99] Ennek megfelelően a vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 365. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő, a Btk. 459. § (6) bekezdés c) pontja szerinti jelentős értékre, és a Btk. 459. § (1) bekezdésének 5. pontja alapján fegyveresen elkövetett rablás büntettében, amelyet a Btk. 14. § (2) bekezdés szerinti bűnsegédként követett el.
- [100] A büntetéskiszabás körében az elsőfokú bíróság hiánytalanul feltárta és súlyuknak megfelelően értékelte a bűnösségi körülményeket, azonban az általa kiszabott büntetés a hatályos Btk. szerinti minősítéshez tartozó büntetési tételkeret alsó határának 5 évi tartamára figyelemmel enyhítésre szorul. Ennek

során a vádlott büntetlen előélete és bűnsegédi minősége olyan jelentős súllyal latba eső enyhítő körülményként értékelendő, amely a Btk. 80. § (2) bekezdésében írt, jelen esetben 10 évi szabadságvesztésnek megfelelő középértéket el nem érő tartamú szabadságvesztés kiszabását teszi indokolttá, ugyanakkor a Btk. 82. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti enyhítő rendelkezés alkalmazásának szükségességét már nem veti fel.

- [101] Erre tekintettel a Kúria a Btk. 79. §-a szerinti büntetési célok megvalósítása érdekében, a 80. § (1) bekezdésében írt büntetéskiszabási elvek mentén a vádlottal szemben öt évi tartamú szabadságvesztést szabott ki, amelyet a 37. § (3) bekezdésének ad) pontja alapján fegyházban rendelt végrehajtani.
- [102] A vádlott a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra [Btk. 38. § (2) bek. a) pont].
- [103] Az előzetes fogvatartás, illetve a házi őrizet kiszabott szabadságvesztésbe történő beszámítása a Btk. 92. § (1) bekezdésén alapul azzal, hogy a beszámítás során egy napi szabadságvesztésnek a 92. § (2) bekezdése alapján egy napi előzetes fogvatartás, illetve a 92. § (3) bekezdésének a) pontja alapján - a szabadságvesztés fegyház fokozatára figyelemmel - öt napi házi őrizet felel meg.
- [104] A Kúria az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott törvényhelyek alapján adott helyt a magánfél által bejelentett polgári jogi igénynek, egyúttal kötelezte a vádlottat - a magánfelet az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 62. § (1) bekezdésének c) pontja alapján megillető illetékfeljegyzési jog folytán - le nem rótt eljárási illeték megfizetésére.
- [105] Ugyancsak helyesen határozott az elsőfokú bíróság az eljárás során felmerült bűnügyi költség viseléséről, míg a másod- és harmadfokú eljárásban további bűnügyi költség nem merült fel.

[106] Mindezek alapján a Kúria – mivel a másodfokú bíróság törvénysértően rendelkezett a vádlott felmentéséről, ugyanakkor ítéletének megalapozatlansága a harmadfokú eljárásban kiküszöbölhető volt – az ítéltábla ítéletét a Be. 398. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben – a lefoglalt bűnjelekre vonatkozó rendelkezés tekintetében – pedig a Be. 397. §-ának alkalmazásával helybenhagyta.

(Kúria Bhar. III. 87/2014.)